

15.11.2020

23. neděle v mezidobí

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

„Napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko.“ L 21,28

Píseň 195 *Všichni, kdo skládají*

Modlitba: Pane Bože, v tebe skládáme své doufání. K tobě se upínáme jako se tonoucí chytají záchranného lana, jako přidušení se natahují po kyslíkové masce, jako žízniví po sklenici vody. Jsme sehnuti pod tíhou své malosti a ubohosti, zdeptáni nejistotou, nemohoucně sevření nevěrou a nedůvěrou. Nevíme, odkud vzít naději a sílu. Nevíme. Co jsme považovali za své jisté poznání, svou pevnou víru, své bezpečné zdroje, to vše se ve skutečné krizi ukazuje jako slabé a prázdné. Vracíme se kamsi na počátek, skláníme se v pokoře a prosíme: otevři nám své zdroje, své obzory, pozvedni nás svým Duchem! Amen.

Čtení: Iz 40,27-31

Píseň (Svítá) 148 *Kdo na kolenou klečí*

Text: L 13,10-17

Kázání:

Jsme obklíčeni nemocí ze všech stran. Sevření. Jak dlouho ještě? Osmnáct let třeba? Co se s tím dá dělat? Jakou máme naději?

Jak vlastně nemoci a nemocným rozumíme? Někdy řekneme, že nás nemoc zaskočila, přepadla, že přišla nečekaně. Bojujeme s nemocí. Jako by byla mimo nás. A jindy řekneme, že jsme nemocní. Jako bychom se působením nemoci stali někým jiným. Jak hluboce nás nemoc zasahuje, proměňuje? Jak se mění naše vnímání sebe sama v čase nemoci? Jak nás vidí druzí? Tento biblický příběh se o nemocné ženě vyjadřuje pro nás nezvyklým způsobem: „měla ducha nemoci“ a „satan ji držel spoutanou“.

Možná trochu zjednodušeně řeknu, že bible vidí člověka jako bytost s tělem, duší a duchem. Tři složky, tři rozměry vzájemně provázané. Ale ten duchovní je rozhodující. O tom, jak budeme nakládat s tím, co potká naše tělo nebo duši, bude rozhodovat právě náš duch. „Jakého jste ducha?“, je kardinální otázka položená člověku.

Ta žena je *sehnutá*. To je přece tělesný symptom. Možná by pomohly masáže, operace plotýnky, podle toho, co za tím je. Jenže kralický překlad říká, že je *sklíčená*. To nám zní jako symptom duševních problémů. Možná by pomohla antidepressiva, psychoterapie. Záleží na tom. Jenže vyprávění upřesňuje, že *měla ducha nemoci*. Ta sehnutost, sklíčenost jsou popisem jejího ducha. Přičemž sklíčenost souvisí v původním významu se slovem „klíč“, tedy s tím, co zavírá, zamyká. V kralickém

překladu z 16. století se nemusí ani tolik myslet na psychologický aspekt, nýbrž právě na duchovní. Je zamčená, zavřená, satan ji drží spoutanou. Sehnutost a sklíčenost vystihují její celkový stav, fyzický, duševní i duchovní. Hlubokou nemohoucnost a beznaděj.

Ten příběh je zápasem o ducha. Polemika mezi Ježíšem a představeným synagogy není sporem o jeden z židovských předpisů. Jde právě o ducha, o to rozhodující, co nám dává perspektivu a sílu. Duch je tím, co určuje vnímání našeho těla a duše. Duch je tím, co otvírá perspektivu harmonie, radosti a štěstí v tom dobrém, co nás potkává, i perspektivu odhodlání, důvěry a naděje v tom zlém, co nás potkává právě tak.

Spor o sobotu je zápasem o ducha. Sobota, jak ji zastává představený synagogy, je prodchnuta duchem, který tíží a dusí. Je to tlak falešných náboženských nároků a lidských morálních soudů. Naproti tomu Ježíš se sobotou spojuje ducha svobody. To zcela odpovídá tomu, jak druhá verze Desatera v 5. kapitole knihy Deuteronomium zdůvodňuje nařízení o sobotě: „Pamatuj, že jsi byl otrokem v egyptské zemi a že tě Hospodin, tvůj Bůh, odtud vyvedl pevnou rukou a vztaženou paží.“ Právě v ten den Božího velikonočního vítězství se ukazuje, kdo jsi. Nejsi otrok (otrokyně), aby tě satan držel v poutech. Sevřenou/ého duchem nemoci. Jsi svobodná/ý.

A tady je ještě víc, co sobota přináší: „Neodvazuje každý z vás v sobotu vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet? A tato žena... neměla být vysvobozena z těchto pout v den sobotní?“ Příklad s volem a oslem nevypadá pro ženu lichotivě. Ale podstatou toho přirovnání je *uvolnit pouta*, osvobodit, aby bylo možno se napít z životodárného zdroje. Nejde přitom o návštěvu synagogy nebo kostela, ale o setkání s živým Bohem. Vždyť ta žena sem do synagogy zřejmě chodila osmnáct let. Jenže se jí dostalo jen samého poučování a kázání o kázni. Nikdy se asi nesetkala s živým Bohem, nenapila se z jeho životodárného pramene. Bůh je svoboda, která se o sebe nestrachuje. Bůh je horizont, který se nám otvírá za okrajem našeho individuálního, omezeného bytí. Přesahuje nás a zároveň nás do svého příběhu pojímá, vkládá a přijímá, a tím nám dává perspektivu, která není z nás. Jeho duch se může potkat s naším duchem, a tak nás vytrhnout z moci ducha nemoci.

Když se z tohoto zdroje napiješ, napřímiš se. Tohle napřímení nemá nic společného s působivým postojem, kterému taky říkáme „dělat silná ramena“. Nemá nic společného se snahou, ať už vědomou či nevědomou, zapůsobit na okolí jako sebevědomý jedinec. Se snahou přesvědčit o své vlastní významnosti. Jde o vnitřní pevnost, rovnou páteř. Rovný vztah k Bohu. Je to napřímení, které se nebojí se sklánět – ovšem jediné svobodně, jediné v respektu před svatým Hospodinem a pod tíhou vlastního svědomí. Tohle napřímení, tahle vnitřní pevnost pramení nikoli z přesvědčení o vlastní dokonalosti, nýbrž z důvěry. Jsi dcera Abrahamova. Jsi syn Abrahamův. Jste dcery a synové toho, který šel s důvěrou do neznáma. Vybaven příslibem požehnání a pověřen posláním požehnáním se stávat. Duch důvěry je

duchem svobody. A nebyl to právě tento duch, co pomáhalo Komenskému na jeho cestách se po každé těžké životní ráně znovu zvednout? Budeme po kázání zpívat jeho píseň *Studně nepřevážená*, a to znamená ve staré češtině *nevyčerpatelná*.

Proměna, která se s tou ženou děje, nenastává na základě Ježíšovy argumentace s představeným synagogy. Nýbrž tím, že ji Ježíš přímo osloví a dotkne se jí. Připadá mi, že je podobný rozdíl mezi tím, co z evangelia pochopíme, třeba i řekneme, že se nám to líbí, a tím, co nás vskutku zasahuje, napřimuje a oživuje.

Pane, mluv a dotýkej se nás. Prosíme toužebně o tvého Ducha. Amen.

Píseň 367 *Studně nepřevážená*

Ohlášky:

U příležitosti 350. výročí úmrtí Jana Amose Komenského vydala synodní rada prohlášení k aktuální situaci ve vzdělávání - <https://www.e-cirkev.cz/clanek/6732-Synodni-rada-k-aktualni-situaci-ve-vzdelavani/index.htm> .

V týdnu budeme pokračovat v setkáních online: úterý mládež, středa děti, čtvrtek konfirmační příprava a biblická hodina.

Dnešní sbírka je věnována na potřeby sboru.

Děkuji všem, kdo připravovali dnešní bohoslužby a spolupracovali na jejich provedení a přenosu.

Píseň (Svítá) 344 *Tvá svoboda*

Přímluvná modlitba: Pane, prosíme a přimlouváme se za všechny sehnuté – kdo jsou sevřeni nemocí, utrpením a nejistotou, kdo se ohýbají pod zlovůlí a násilím mocných, kdo jsou zdeptáni pod tíhou křivých svědectví a pomluv, kdo se sklánějí dobrovolně v upřímnosti svých přiznaných vin. Pane, vysvobozuj a napřimuj všechny. Pro tebe přece nikdo není ztracený. Nikdo není tak nicotný, abys ho odepsal. Pane, smiluj se. Otče náš...

Poslání: Ř 8,11-16

Požehnání

Píseň 192 *Dobře staví, kdo zná a ví*